

*Про
діяльність
публічних бібліотек
м. Києва
за 2021 рік*

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва
Науково-методичний відділ

**Про підсумки діяльності
публічних бібліотек Києва
за 2021 рік**

Інформаційно-аналітичне видання

Київ, 2022

ДОТРИМУЙТЕСЬ ДИСТАНЦІЇ

2021 рік для публічних бібліотек міста Києва виявився досить напруженим, неоднозначним і цікавим: карантинні обмеження змусили бібліотеки прийняти виклики й досить успішно адаптуватися до нової реальності.

Бібліотеки успішно працювали над виконанням поставлених планових завдань, спрямовуючи свою діяльність на забезпечення якісного, сучасного рівня

обслуговування користувачів, розвиток комунікації за допомогою нових технологічних форм, засобів та сервісів Інтернет. Велика увага приділена оптимізації складу фондів інформаційних ресурсів та підвищенню фахового рівня персоналу бібліотек.

Основні цільові орієнтири роботи бібліотек у 2021 році з урахуванням завдань і пріоритетних напрямків розвитку культури і бібліотечної справи в Україні та м. Києві визначені:

- законами України «Про бібліотеку і бібліотечну справу» (зі змінами), «Про культуру» (зі змінами), «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації» (зі змінами), «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про захист персональних даних» (зі змінами), «Про професійний розвиток працівників», «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про публічні закупівлі» (зі змінами);

- указами Президента України: «Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями», «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української Революції 2017-2021 років», «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді» тощо;

- постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – ХХІ», «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», «Планом заходів із вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні на період до 2021 року»;

- завданнями, викладеними Комплексній міській цільовій програмі «Столична культура: 2019 - 2021 роки», міських цільових програмах, що діяли у 2021 році.

Попри запровадження двох локдаунів (квітень-травень та листопад-грудень), переважна більшість публічних бібліотек міста працювала практично у звичному режимі, зі строгим дотриманням обмежувальних заходів та у поєднанні з наданням послуг онлайн: створювали віртуальні книжкові виставки-огляди, інформували про нові надходження шляхом інформаційних розсилок; організовували квести, марафони в соціальних мережах, «Недільні

читання», флешмоби, booktube-огляди книжок. Працювали онлайн довідкові служби.

Найактуальнішими напрямками інформаційної діяльності бібліотек у звітному році були: «Дія. Цифрова освіта», «Пандемія. Ковід – 19», «Дистанційна освіта»; «Дезінформація та фейки»; «Програма «Назустріч людям», «Медіаграмотність», «Корупція – загроза існуванню держави», «Правове та соціальне забезпечення людей з інвалідністю»; «Інклюзивна освіта», «Українська мова: опанувуй і плекай», «2021 – рік математичної освіти в Україні» та ін.

На сторінках бібліотечних сайтів і акаунтів в соціальних мережах, бібліотечних каналах YouTube та інших інтернет-платформах 2021 рік залишив велику кількість відеозаписів заходів просвітницького та культурно-дозвілльєвого характеру, створених буктрейлерів, подкастів, презентаційних відеороликів. Бібліотеки зі своїх акаунтів у Фейсбук організували прямі відеовключення зустрічей з цікавими особистостями, на платформі StreamYard та ZOOM проводили майстер-класи, консультації та інші онлайн-зустрічі, що дозволяють безпосередньо спілкуватися з користувачською аудиторією. Слід відзначити активність та високий професійний рівень бібліотекарів модераторів прямих етерів бібліотек ім. О. Грибоєдова, ЦРБ ім. І. Франка, ЦРБ ім.

П. Тичини, ЦРБ ім. Є. Плужника, бібліотеки ім. О. Шварцмана, ПБ ім. Лесі Українки, важливою складовою яких було привернення уваги до прочитання книжок з фондів бібліотек Києва. За кількістю прямих включень запрошених гостей зі сторінки бібліотеки у мережі Facebook лідирують бібліотеки Солом'янського району.

Бібліотеки розвивали партнерство, здійснювали роботу у співпраці з іншими культурними інституціями, громадськими організаціями, соціальними службами та центрами, в тому числі онлайн.

Активність в інформаційному просторі, постійний пошук можливостей і освоєння нових практик для надання бібліотечних послуг в форс-мажорних обставинах допомогли в умовах обмежених можливостей для надання послуг в приміщеннях бібліотек залучити широку аудиторію віртуальних користувачів, таким чином значно розширивши її географічно. А продемонстрований рівень володіння сучасними інформаційними технологіями, компетенції та знання бібліотекарів сприяли покращенню іміджу і авторитету бібліотек як багатофункціональних центрів літературно-мистецького та культурного життя громад.

В умовах карантинних обмежень бібліотеки продовжили роботу з перекласифікації фондів на УДК: визначалися та проставлялися нові індекси, надавались поточні консультації з індексування складних випадків, проводилася розстановка фондів та їх поличкове оформлення.

Впродовж року послугами бібліотек скористалось

565,3 тис. зареєстрованих в прийнятих у бібліотеках формах обліку звітності осіб.

За єдиною реєстрацією –

475,1 тис. – **16,09 %** усіх зареєстрованих жителів м. Києва.

Карантинні обмеження негативно відбилися на показниках кількості охоплених традиційними бібліотечними послугами користувачів та видачі бібліотечних документів, але значно розширили віртуальну користувацьку аудиторію бібліотечних послуг.

СКЛАД КОРИСТУВАЧІВ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК КИЄВА ЗА ВІКОМ:

до 7 років
3,6%

7-15 років
29,3%

15-21 років
14,5%

від 22 років
52,5%

Формування читача починається з раннього дитинства.

Найактивніше залучають дітей до 15-ти років до бібліотек у Солом'янському (39,4 % від усієї кількості користувачів) і Дніпровському (35,3%) районах

Найбільша аудиторія молоді у складі користувачів бібліотек Святошинського району 21,7 %

У бібліотеках Печерського району молодіжна аудиторія користувачів становить 7,3%.

Причина, очевидно, у наявності в центральному районі міста більшої кількості альтернативних для навчання, спілкування і творчого розвитку молоді закладів

АКТУАЛІЗАЦІЯ ФОНДІВ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Аналіз джерел надходжень нової літератури до фондів бібліотек міста за останні роки засвідчує тенденцію до щорічного зменшення кількості примірників, придбаних за кошти міського бюджету. Причина – зменшення обсягів фінансування та здорожчання книжкової продукції.

У звітному році працівниками відділу комплектування та обліку бібліотечних фондів ПБ ім. Лесі Українки разом з фахівцями публічних бібліотек міста проведено велику роботу по укладанню списків документів, замовлених бібліотеками для придбання.

У 2021 році на комплектування фондів інформаційних ресурсів публічних бібліотек для дорослих м. Києва з міського бюджету було виділено **880 000 грн; що на 40% менше, ніж у 2020 році**

Експертною комісією з питань відбору документів для поповнення фонду бібліотек перевага надавалась творам сучасних українських письменників, виданням з питань державотворення та демократизації суспільства, економіки, юриспруденції, історії України, краєзнавства (літератури про

Київ), а також виданням на допомогу в освоєнні шкільних та академічних програм тощо.

Укладені списки проаналізовано та відкориговано громадською експертною радою у складі літературознавців й активних користувачів бібліотеки.

Тендерним комітетом бібліотеки проведено відкриті торги на закупівлю для бібліотек відібраних документів та придбано для **90 бібліотек для дорослих 4 574 прим. книжок** (на **4,5 тис.** примірників менше показника минулого року).

Після завершення тендерних процедур усі документи були опрацьовані, взяті на облік, введені в електронний каталог і передані публічним бібліотекам міста.

У 2021 році до фондів бібліотек для дорослих надійшло з різних джерел нових документів на суму **5000,5 тис. грн.**

Працівниками ПБ ім.Лесі Українки та районних бібліотек міста протягом року залучено у фонди з додаткових джерел комплектування нові документи у кількості **25612 примірників** на суму **1567,9 тис. грн.**

Всього фонди інформаційних ресурсів бібліотек Києва налічують **3 833 116 прим.**

Частка нових надходжень за 2021 рік становить **89 405 прим. (2,3 %).**

Придбано періодичних видань- 14669 прим (23,7%)

Період карантинних обмежень фізичного відвідування бібліотек був використаний для роботи над актуалізацією фондів та звільнення від застарілої

та зношеної літератури. Всього з фондів вибуло **269 548 прим. (7 % від фондів)**.

Незважаючи на обмеження доступу користувачів до фондів інформаційних ресурсів бібліотек у періоди локдаунів, потребі у проведенні обсервації книжок після користування читачами, обмеження кількості одночасного перебування відвідувачів у приміщеннях бібліотек показники кількості документовидачі у 2021 році зросли порівняно з минулим роком і склали **10 862 775 прим. (+16,3%)**. Найбільший коефіцієнт читаності засвідчили бібліотеки Оболонського району (27).

ЗДОБУТКИ РОКУ

ПОДІЇ:

- Краківська воєводська бібліотека та ПБ ім. Лесі Українки підписали Меморандум про співпрацю та провели перші спільні заходи.
- Засновано та проведено щорічний конкурс **«Поетична зима Миколи Сома»** (для учасників з Києва та Київської області) – ПБ ім. Лесі Українки.
- Заявлено на конкурс з відбору рукописів для видання за програмою підтримки книговидання у м. Києві збірку **«Квиток на Гелікон»**, куди ввійшли твори переможців конкурсу «Поетична зима Миколи Сома», поетичні твори бібліотекарів, які пишуть вірші, та переможців міського конкурсу «Есе бібліотекаря». Презентовано книжку 30 вересня у Всеукраїнський день бібліотек.
- ПБ ім. Лесі Українки та ЦРБ імені Ф. Достоєвського як успішні діючі ХАБи цифрової освіти, стали місцем ознайомчого візиту для учасників стратегічної сесії **«Розвиток бібліотек як ХАБів цифрової освіти»**, організованої ПРООН у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України.
 - Участь у «Книжковому арсеналі». Локації у бібліотеках (МСМБ, ім. П. Тичини, ім. М. Костомарова). Бібліотечний посол на Книжковому арсеналі (ПБ ім. Лесі Українки).
 - ПБ ім. Лесі Українки видано у видавництві «Мистецтво» та презентовано фундаментальне довідково-бібліографічне видання **«Леся Українка на театральній сцені»**.
 - ПБ ім. Лесі Українки ввійшла в мережу 26 бібліотек України, які отримали Польську полицю – 40 книжок польських авторів польською мовою та в перекладі українською. Ініціатива спрямована на створення доступу до польської літератури в українських публічних бібліотеках.

УСПІХИ:

За вагомий багаторічний внесок у бібліотечну галузь міста та заслуги присвоєно звання «Заслужений працівник культури України»:

директорці ЦБС Дніпровського району м. Києва Саврасовій Галині Геннадіївні;

завідувачці бібліотеки для дітей ім. Валі Котика

ЦБС Подільського району м. Києва Бабіній Людмилі Іванівні;

директорці ЦБС Солом'янського району м. Києва Щербині Іванні Юріївні;

директорці Міської спеціалізованої молодіжної бібліотеки «Молода гвардія» м. Київ Конашко Галині Борисівні.

- ЦРБ ім. П. Тичини посіла I місце на конкурсі, започаткованому Кам'янець-Подільським Національним університетом ім. І. Огієнка та ГО «Подільська освітня платформа» (видання «Гнат Житецький – зачинатель української бібліосправи»).

- Оціум-театр «Ще не вечір» отримав диплом I ступеня на VII Фестивалі театрального мистецтва «Маска-2021» та взяв участь у Фестивалі високого мистецтва BOUQUET KYIV STAGE. (Оціум 51. Бібліотека на Русанівці).

- Дипломом за кращу наукову роботу та інноваційний проєкт «Київ. Місто моє і твоє» нагороджена Дар'я Кононюк, бібліограф I категорії бібліотеки ім. О. Грибоєдова (1-е місце у номінації «Інноваційний проєкт» V Міжнародного форуму молодих бібліотекарів УБА).

- Нагороду «Жінка року-2021» (номінація «жінка-працівниця культурної сфери») від Міжнародної громадської організації «Федерація жінок за мир у всьому світі» отримала завідувачка бібліотеки Дружби народів Подільського району Ірина Соколова.

- Перемогу в міському конкурсі «Супербібліотекар-2021» здобули Дар'я Кононюк, бібліограф I категорії бібліотеки ім. О. Грибоєдова, екскурсовод й авторка книг про Київ та Інна Муровська, бібліотекар I категорії ЦРБ ім. І. Франка.

- II премію на IX Міжнародному літературному конкурсі на кращі літературні твори для дітей та юнацтва «Корнійчуковська премія» за твір «Долоньки» (номінація «Проза для дітей молодшого віку») отримала Катерина Кулик, письменниця й бібліотекарка бібліотеки ім. О. Грибоєдова.

- На V Міжнародному форумі молодих бібліотекарів Української бібліотечної асоціації Дипломом за перемогу у Всеукраїнському конкурсі молодих бібліотекарів ім. Л. Б. Хавкіної на кращу наукову роботу та інноваційний проєкт «Київ. Місто моє і твоє» нагороджена Дар'я Кононюк, бібліограф I категорії бібліотеки ім. О. Грибоєдова.

Перемога проєктів громадського бюджету м. Києва 2022 року №190 «Місце зустрічі – бібліотека» щодо перетворення районної бібліотеки ім. П. Усенка для дітей в сучасний соціокультурний центр в інтересах громади Дніпровського району міста Києва (очікуване фінансування: 113 637 грн.) та №1545 «Оновлена Дитяча Бібліотека ім. П. Буйка» щодо перетворення закладу на сучасний соціокультурний центр для дітей в інтересах громади Дніпровського району міста Києва (Очікуване фінансування: 1 009 500 грн.).

В жовтні 2021 року відбулось комплексне вивчення діяльності бібліотек Деснянського і Святошинського районів. Бібліотеки районів успішно трансформуються у сучасні культурно-освітні, інформаційні, дозвілєві центри. Активній реалізації проєктів та програм у бібліотеках сприяють

організація виставкової роботи, проведення різноманітних соціокультурних заходів, а також заняття клубів, гуртків, лекторіїв, що діють у бібліотеках для різних категорій користувачів. Комфортно було знаходитись в оновлених приміщеннях бібліотек – ЦРБ ім. П. Загребельного, бібліотеки №115 та ЦРБ «Свічадо», відкриття яких після ремонтів відбулось у 2020 році.

Впродовж року систематично піднімалося питання щодо потреби сучасного приміщення для ПБ ім. Лесі Українки у ЗМІ, у зверненнях до органів влади. У грудні 2021 року звернення розглянуто і підтримано постійною комісією з питань культури, туризму та інформаційної політики на засіданні у Київській міській державній адміністрації – КМДА.

ОНОВЛЕННЯ:

29 вересня 2021 р. урочисто відкрився оновлений простір «Територія пізнання» бібліотеки №118 для дітей, що відбулося завдяки реалізації Громадського проєкту участі міста Києва № 204. У бібліотеці після ремонту закуплено нові меблі, стелажі, інтерактивна дошка, ігри, нові книжки.

Корейський Благодійний фонд «Любов для світу», а також представники корейської компанії «POSCO International» передали 11 бібліотекам Оболонського району 40 нових і потужних комп'ютерних систем, 40 офісних столів і крісел та 8 багатофункціональних пристроїв.

Ремоделінг бібліотечних просторів:

- презентовано оновлений простір бібліотеки ім. Махтумкулі (Святошинська ЦБС);
- в бібліотеці ім. І. Світличного створено підліткову зону;
- в бібліотеці «Солом'янська» розроблено зону творчого дозвілля;
- в бібліотеці ім. М. Реріха впроваджено

нові, естетично привабливі дизайнерські рішення (Солом'янська ЦБС).

Для головного приміщення ПБ ім. Лесі Українки на Тургеневській, 83-85 було виготовлено й встановлено вивіски та лайтбокси. Вивіски виконані авторським шрифтом видатного каліграфа і графіка Василя Яковича Чебаніка, який створив для бібліотеки логотип.

Наприкінці 2021 року розпочався ремонт приміщення бібліотеки для дітей ім. М. Дубова, на базі якої планується реалізація інноваційного проєкту «Супер-коворкінг» – створення соціокультурного центру для формування локального співтовариства дорослих і дітей.

ЦРБ ім. П. Загребельного відкрила нову локацію «Артдворик із ice-cream cafe» для проведення культурно-дозвіллевих заходів на свіжому повітрі.

Завдяки допомозі депутатки Київської міської

Ради Богдани Тимошук, бібліотеки ім. С. Васильченка для дітей, ім.

В. Винниченка, ім. А. Міцкевича, ім. О. Теліги, № 9 для дітей, №№101, 132 та 135, що у Шевченківському районі, отримали в дарунок комп'ютери, телевізори, екран, проектор та столики для гри з конструктором Lego. В бібліотеці ім. М. Костомарова відбулося довгоочікуване перенесення тепловентилятора, що знаходився в підвалі бібліотеки і займав значну частину приміщення.

Приміщення 37 публічних бібліотек міста потребують ремонту

ЦРБ ім. Є. Плужника через закінчення договору оренди, змушена звільнити приміщення. Нова адреса: вул. В. Яромили, 4.

Згідно Наказу директора ЦБС № 21 бібліотека ім. С. Складенка зачинена на період проведення робіт по підсиленню несучої здатності фундаменту будинку №75 по вул. О. Гончара, в якому вона знаходиться.

СОЦІОКУЛЬТУРНА ТА КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», Протоколу постійної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 05.01.2021 №9 бібліотеки продовжили проводити просвітницьку діяльність з дотриманням протиепідемічних приписів. У зв'язку з карантинними обмеженнями соціокультурні заходи проводилися у форматах офлайн, онлайн, офлайн з трансляцією онлайн.

Зі сторінок бібліотек у соціальних мережах

Впродовж року публічними бібліотеками міста представлено **8 407** книжкових виставок, у тому числі **1921** – віртуальних

відбувалися онлайн зустрічі з письменниками, митцями, психологами, юристами, фахівцями різних спеціальностей.

Бібліотеки розвивали партнерство, співпрацювали з культурними та освітніми інституціями, громадськими організаціями, соціальними службами та центрами.

Впродовж року публічними бібліотеками міста організовано **10667 заходів** (у т. ч. **2 924 - онлайн**), які відвідали понад **164,5 тис. користувачів**. Найбільше – **1929** – у **Солом'янському районі!**

Працівники ПБ ім. Лесі Українки, ім. В.А. Симоненка для дітей та № 15 для дітей, ЦРБ ім. І. Франка, бібліотеки ім. К. Чуковського та ім. Ю.Збанацького представляли свою діяльність на Київському книжковому арт-фестивалі КИЇВБУКАРТФЕСТ 2021 KYIVBOOKARTEST 2021 BAF.

Відзначення 150-ї річниці від дня народження української поетеси Лесі Українки стало для публічних бібліотек міста надзвичайно знаковим і святковим. Професійна підготовка бібліотекарів та співучасть митців і громадських діячів у культурних заходах забезпечила гідне вшанування ювілейного дня народження Лесі Українки. Варто відзначити виставку студентських робіт кафедри графічного дизайну «...Я жива! Я буду вічно жити», присвячену 150-річчю від дня народження Лесі Українки, що презентовано у центральній бібліотеці «Свічадо».

У лютому Публічна бібліотека ім. Лесі Українки організувала ювілейне літературно-мистецьке дійство «Свіча, запалена від Бога». Захід включав різні інтерпретації творчості Лесі Українки, висвітлення проєктів, покликаних досліджувати та популяризувати доробок письменниці. В програмі була презентація бібліографічного довідника «**Леся Українка на театральній сцені**».

Відбувся всеукраїнський проєкт прочитання вірша Лесі Українки «**І ти колись боролась, мов Ізраїль..**» представниками бібліотек України, які носять ім'я Лесі Українки (організація, творча та технічна реалізація – ПБ ім. Лесі Українки);

(1877-1945).

У день народження Лесі Українки відбулася онлайн-зустріч з авторкою

вишитої «Лісової пісні» **Оленою Медведєвою**, яка є ініціаторкою та фундаторкою створення авторських книг ручної роботи «Креативна книга». Саме їй належить ідея щодо започаткування мистецького книготворення, виготовлення

Програма святкових заходів Публічної бібліотеки імені Лесі Українки до 150-річчя Лесі Українки

32 січня — спільне прочитання вірша Лесі Українки «І ти колись боролась, мов Ізраїль» представниками дев'яти бібліотек України, які носять ім'я Лесі Українки (відеозапис)

5 лютого — зустріч з **Юрієм Ботаникіним**, перекладцем «Лісової пісні» Лесі Українки новою мовою

1-25 лютого на сторінці бібліотеки у мережі Facebook — «ВЛесі, Україно!» 150! #Леся_цитат

1-25 лютого на сторінці бібліотеки у мережі Facebook — «Дорогі широкі сині словаки до людей промовляли...» Леся Українка промовляє голосом відомих сучасників. Відеозаписи прочитання поезії

16 лютого - 10 березня — книжковий перегляд «Леся Українка в перекладах мовами світу»

16 лютого о 15.00 — онлайн-зустріч із лауреаткою премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки **Марією Морозовою**

16-28 лютого — мінімалістська виставка «Леся Українка в економіці» (виступ літератури з питань мистецтва)

17 лютого - 30 березня — книжкова виставка «Леся Українка на театральній сцені» (виступ літератури з питань мистецтва)

18 лютого о 12.00 — розмова про Лесю Українку. Зустріч в онлайн-форматі з дослідницями творчості Лесі Українки — пані **Лесею Демською** та пані **Ганною Гарцимовою**

22 лютого о 11.00 — Мистецька онлайн-лекція «Драматургічна спадщина Лесі Українки»

23 лютого о 10.00 — Онлайн-зустріч з авторкою вишитої «Лісової пісні» **Оленою Медведєвою**

24 лютого о 15.00 — Літературно-мистецький вечір «Свіча, запалена від Бога» (участь бібліотеки)

25 лютого о 11.00 — Промовляється планізида біля могилки Лесі Українки на Байковому цвинтарі (спільно з Музеєм видавничої діячів української культури)

26 лютого 11.00-13.00 — Участь зведеної колекції літератури з питань мистецтва **Людмила Кривоножко** у науковій практичній конференції з міжнародною участю «БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРИСТОКРАТІ» (м. Львів) з доповіддю «Лісові театральні вистави як продовження творчості Лесі Українки»

недрукованих арт-буків. На сьогодні колекція «Креативних книг» налічує понад тридцять видань, які не мають аналогів в Україні та світі. Серед них – ексклюзивний, вишитий без скорочення «Кобзар» Тараса Шевченка 1840 року, вишита книга-фоліант Івана Франка «Народна пісня».

До дня іменин Лесі Українки відбувся онлайн-захід «**І пташка, й квітка, і символ України**». Трансляцію проводили Марія Мороз (Морозенко), голова КО НСПУ; письменниці Алла Диба та Лілія Максименко, Ольга Романюк, директорка ПБ ім. Лесі Українки. Участь у заході взяв академік Микола Жулинський, науковці різних установ України, діяльність яких пов'язана з ім'ям Лесі Українки.

У бібліотеці ім. Махтумкулі відбувся онлайн-марафон «**На крилах Лесиних пісень**» до ювілейного дня народження Лесі Українки.

Постійно оновлюється розділ сайту ПБ ім. Лесі Українки «**Леся Українка в Інтернеті**» (пошук, відбір якісних ресурсів, їх систематизація та представлення на сайті бібліотеки: анотацій на всі твори письменниці, словник імен та героїв творів, добірка цитат і висловлювань, афоризмів, кінофільмів, вистав, поставлених за її творами тощо).

КРАЄЗНАВЧА РОБОТА

Краєзнавство – один із провідних компонентів діяльності національно – патріотичної спрямованості, якій бібліотеки надають важливого значення.

Упродовж року комплексом заходів краєзнавчого змісту інформаційно підтримувались ряд міських цільових програм, таких як: «Турбота. Назустріч киянам» на 2019-2021 рр., «Київ без бар'єрів» на 2018-2021 рр., «Діти. Сім'я. Столиця» на 2019-2021 рр., «Здоров'я киян» на 2020-2022 рр., «Протидії епідемії ВІЛ-інфекції» на 2017-2021 рр., «Київ інформаційний» на 2019-2021 рр., «Молодь та спорт столиці» на 2019-2021 рр., «Столична культура» 2019-2021 рр. тощо.

Якісно новому рівню організації краєзнавчої діяльності у бібліотеках, донесенню інформації до користувачів сприяє використання сучасних інформаційних та пошукових мережевих ресурсів (Facebook, YouTube), архівних та історичних записів-діалогів з живими свідками подій.

Увагою користувалась фактографічна інформація: дайджести та інформ-досьє соціального характеру в традиційному та електронному варіантах:

- «Інформація для внутрішньо переміщених осіб та учасників АТО»;
- «Найпопулярніші електронні послуги»;
- «Для Вас, ветерани»;
- «Пенсійне законодавство. Соціальний захист»;
- «Чорнобильці: соціальний захист»;
- «Житлово-комунальні послуги. Допомога тим, хто її потребує»

(представлено законодавчі акти, консультації за темами, телефони, адреси організацій для зв'язку).

До дня Києва в бібліотеках проводилися різноманітні заходи, які знайомили користувачів з історією заснування та розбудови Києва, із сучасним Києвом, його музеями, театрами, парками, садами, пам'ятками культури тощо.

Відділом краєзнавчої літератури та бібліографії ПБ ім. Лесі Українки у співпраці з Гільдією гідів Києва було організовано п'ятигодинну конференцію «Київський літопис 2021», яка відбулася у форматі онлайн на платформі Zoom, мета якої – популяризація історії міста Києва, поширення інформації щодо актуальних тем досліджень, музейних тем, обмін новинами з досліджень історії екскурствознавства у

Києві, киевознавчих надходжень документів у фонди бібліотек Києва. До участі в конференції були запрошені дослідники, історики, екскурсоводи, гідів, музейники, бібліотекарі, краєзнавці.

До 160-х роковин з дня смерті Тараса Шевченка відбулася онлайн-лекція «Сонце правди Шевченкового слова». Оповідачем виступила киевознавець та екскурсовод Тетяна Нечай.

У межах традиційного заходу «Киевознавче сузір'я» відбулася презентація нової книги киевознавця Олександра Михайлика «Невідомі периферії Києва. Солом'янський район».

Друга зустріч у межах традиційного проекту «Киевознавчі читання» була присвячена 110-річчю від дня народження Віктора Некрасова. Онлайн-лекцію під назвою «Із «окопів Сталінграда» – у паризьке середмістя» провела відома екскурсоводка Наталія Пирогова, яка очолює Гільдію екскурсоводів та гідів-перекладачів міста Києва.

До Дня народження Дарницького району працівниками бібліотек створено цикл з 23 онлайн-активностей, а саме – серію відео презентацій «Мій чудовий рідний край» з історії району, цикл історичних онлайн-екскурсієв «Історія Дарницьких місцевостей», «Історія мікрорайонів Дарниці» та «Православні храми Дарниці», цикл онлайн-мандрівок «Вулиці району – славні імена», цикл онлайн-знайомств «Знані мешканці району».

Бібліотека ім. Ю. Смолича провела цикл краєзнавчих онлайн-розвідок «Київські перехрестя зарубіжних письменників» про відомих митців світової літератури, які відвідували Київ або жили і працювали в ньому тривалий час.

У Галереї мистецтв Деснянської ЦРБ до Дня Києва було представлено мультимедійну виставку «KyivReview» видатного італійського фотографа Enzo Dell'Acqua.

Унікальним є киевознавчий клуб «КИЯНИ», що працює при бібліотеці ім. О. Грибоєдова 8 років. За час існування клубу відбулося 142 засідання, які вражали широким та різноманітним діапазоном краєзнавчих тем.

Цього року до уваги користувачів бібліотека «Світогляд» запропонувала цикл веббіографічних оглядів «Їх знає світ: знаменитості, що народилися в Києві». Вони народились в Києві і заявили світу про себе в літературі, мистецтві, науці, спорті, політиці – винахідники,

авіаконструктори, інженери письменники, актори, художники, архітектори, композитори, режисери, хореографи, політичні діячі, вчені, лікарі. За рік підготовлено 30 історій.

У Солом'янській ЦБС впродовж року працював краєзнавчий проект суспільного інформування «Імена, з якими ми живемо» (за рік – 27 інформувань).

Відбувся випуск літературно-довідкового видання публічних бібліотек Солом'янки «Там, де починається Солом'янка». У книзі вміщено краєзнавче дослідження історичних місцевостей Солом'янського району.

ДІЯЛЬНІСТЬ З ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Впродовж року публічні бібліотеки міста продовжували створювати власні інформаційні ресурси, які представляли на веб – сайтах, блогах та сторінках у соціальних мережах.

Інформаційне представництво бібліотек ЦБС в мережі Інтернет порівняно з попереднім періодом збільшилось на 12 одиниць: створено 4 нових сторінки в соцмережах, 1 Telegram-канал, 7 YouTube-каналів.

Лише у ЦБС Солом'янського району створено 2 сайти, 23 блоги, 43 сторінки у соціальних мережах Facebook, Twitter, Instagram, 7 Telegram-каналів та 14 YouTube-каналів. 48012 користувачів підписано на сторінки та групи 17 бібліотек району у соціальних мережах.

Розроблена нова версія сайту ЦБС Подільського району.

У 2021 році велись роботи з модернізації веб-сайту ПБ ім. Лесі Українки (розробка адаптивної верстки для більшої кількості розширень екрану, форми для віртуальної довідки).

У пошукову базу – електронний каталог ПБ ім. Лесі Українки введено 26 тис. записів документів, його обсяг на кінець року – близько **619** тис. записів.

Також проведено роботи із впровадження модуля МБА в АБІС «ALERN», розроблено нову функцію в електронному каталозі для зручного визначення та вибору бібліотек, що мають у своїх фондах потрібне користувачу видання.

Впродовж року колективом ПБ ім. Лесі Українки велась робота над розвитком «Цифрової бібліотеки «Київ» <http://dlib.kiev.ua/> та її рекламою. У 2021 році її колекція зросла на 80 цифрових елементів і на кінець року налічує **758** документів.

У звітному році парк комп'ютерної техніки бібліотек міста збільшився на **156** одиниць. Впродовж року у бібліотеки Святошинського району надійшло 38 одиниць комп'ютерної техніки.

Бібліотеки проводили велику роботу з підвищення рівня медійної грамотності користувачів, взяли активну участь у Всесвітньому тижні медійної та інформаційної грамотності. Зокрема, силами працівників ЦРБ ім. І. Франка створено пізнавальне відео «Як розпізнати фейки, тролів, ботів в мережі

До дротового Інтернету підключені **122** бібліотеки (123 – у 2020 р.), **WI-FI** є у **136** бібліотеках (+6) **Інтернет** – **місця** для користувачів **380** (+86)

Інтернет», «Світ медіа – світ інформації», електронну презентацію «Медійна грамотність у нашому житті».

Бібліотеки долучилися до участі в реалізації проекту Міністерства цифрової трансформації, спрямованого на розвиток цифрових навичок громадян. Кожен відвідувач публічних бібліотек міста має можливість пройти навчання на Національній онлайн-платформі з цифрової грамотності, отримати консультацію з користування сервісами електронного урядування.

Публічна бібліотека імені Лесі України **ввійшла в мережу центрів іспитування Національної комісії зі стандартів державної мови**. Протягом року на її майданчику **пройшли іспити 700 учасників**.

ТВОРЧІ ТА ОСВІТНІ ПРОЄКТИ

У 2021 році бібліотеками покладено початок реалізації нових суспільно значимих проєктів:

Проєкт ПБ ім. Лесі України «**Видима бібліотека**» реалізується у співпраці з Управлінням забезпечення діяльності у центральному регіоні Департаменту з питань виконання кримінальних покарань. Працівники бібліотеки через онлайн платформу ZOOM двічі на місяць проводили для засуджених лекції, тренінги, інші форми навчання, спрямовані на підготовку ув'язнених до життя у соціумі після виходу з місць позбавлення волі. Відбулось 13 онлайн зустрічей.

Підписання меморандуму про співпрацю між Воєvodською публічною бібліотекою у Кракові та Публічною бібліотекою імені Лесі України міста Києва поклало початок міжнародний проєкт «**Бібліотека для кожного**». Мета проєкту – співпраця у взаємній популяризації культури та національної спадщини країн, а також обмін

професійним досвідом.

Публічна бібліотека імені Лесі України та бібліотеки Солом'янського району активно співпрацюють з Правобережним київським центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Завдяки спільному проєкту «**Правова допомога онлайн**» користувачі дізнаються про правові тонкощі життєвих питання –

спадкування, оформлення договорів оренди, про правові аспекти карантину тощо.

Ще один проєкт бібліотеки «Гра зі смислами», названий за аналогією з романом Германа Гессе «Гра в бісер». Мета проєкту – привернення уваги читачів до мистецьких творів, у першу чергу літературних, які вплинули на мислення та світогляд людства.

Метою проєкту «Київ крізь призму домашніх фотоархівів киян» є реставрація старих, пошкоджених фото з домашніх архівів киян. Фотографії, що пов'язані з Києвом у різні періоди історії, зроблені у фотосалонах відомих фотографів міста, в цікавих старовинних домашніх інтер'єрах киян – оцифровуються, реставруються безоплатно, за згоди на їх розміщення в Цифровій бібліотеці «Київ».

Метою проєкту «Бібліотерапія: твоя книга щастя» є сприяння у подоланні важких «душевних» моментів: нудьги, депресії, ностальгії, відчаю за допомогою книги і читання. Складовою проєкту є просвітницька та консультативна допомога психолога; рекомендація літератури з психології, що успішно застосовується в клінічних умовах; рекомендація художньої літератури, що має терапевтичний ефект при різних станах.

У співпраці з Київським Національним університетом театру, кіно і телебачення ім. Івана Карпенка-Карого та Театральною майстернею Миколи Рушковського продовжував реалізовуватись проєкт «Бібліотека+театр».

➤ Дебютним цьогоріч став літературний клуб «КЛК» (Київський літературний клуб), який покликаний об'єднати на одному майданчику поетів, прозаїків, читців, авторів, виконавців та поціновувачів літературної творчості. Керівник клубу письменник та мистецтвознавець Анатолій Горовий. Відбулось 10 зустрічей.

Серед проєктів, започаткованих ЦБС Голосіївського району у 2021 році – літературно-мистецький проєкт «З Григорієм Сковородою у серці», який реалізує бібліотека ім. В.А. Симоненка для дітей спільно з меморіальним музеєм Григорія Сковороди Національного історико-географічного заповідника «Переяслав».

У бібліотеці ім. Марка Вовчка стартував авторський проєкт «Автор простір», метою якого є популяризація читання та творчості сучасних вітчизняних авторів, реклама бібліотеки, її послуг та ресурсів.

У ЦРБ ім. М.О. Некрасова розпочато аудіо-проєкт «Слухаємо» з метою заохочення користувачів до подальшого читання творів представлених авторів,

а також – надання можливості людям з вадами зору знайомитись з творами сучасної вітчизняної та класичної літератури.

У 2021 році, до відзначення 30-річчя Незалежності України, в Дарницькій ЦБС було започатковано загальносистемний проєкт **«Живу, люблю і дихаю тобою, моє найкраще місце на землі!»**, метою якого є розширення та поглиблення знань про Україну, про історію та культуру певної місцевості рідного краю. В рамках проєкту було розгорнуто 11 книжково-ілюстративних краєзнавчих виставок, присвячених історії та культурі певних регіонів України, підготовлено та розміщено у соціальних мережах 45 краєзнавчих онлайн-екскурсів, мандрівок, інформаційних калейдоскопів та організовано 14 краєзнавчих заходів.

Також в рамках проєкту в Галереї мистецтв бібліотеки ім. Миколи Руденка були організовані виставки робіт народних майстрів, молодих художників різних регіонів України **«Ти у мене єдина, рідна Україна»**.

ART простори бібліотек Дарницького району презентували 21 художню виставку, а також діяли виставки малюнків дітей прифронтової зони – села Єгорівка Волноваського району Донецької області.

Заслуговує на увагу бібліотечний проєкт бібліотеки ім. Миколи Руденка **«КультУра»**, реалізований у співпраці з навчально-науковим інститутом № 3 Національної академії внутрішніх справ. Впродовж року бібліотеки Дарницької ЦБС долучилися до проєкту Міжнародної недержавної організації ГО **«Ротарі Клуб Київ Інтернешенал»**, мета якого – навчити школярів 7-11 класів загальноосвітніх шкіл району базовим інструментам фінансової грамотності через лекційні матеріали, ігрові інструменти та коучинг з підприємцями. В рамках Угоди про співпрацю в бібліотеках було організовано 13 спільних інформаційних заходів та ігор **«Cash Flow»** з фінансової освіти за участі понад 160 осіб.

В бібліотеках Дарницької ЦБС організовано роботу 19 творчих любительських об'єднань, безоплатних гуртків, груп за інтересами в рамках проєкту **«Сузір'я дарницьких талантів»** (відбулось 315 занять за участі 8292 осіб).

Публічні бібліотеки Деснянського району теж активно займаються програмно-проєктною діяльністю, яка дає можливість залучати потенційних партнерів та сприяти підвищенню іміджу бібліотек у громади. Так, у 2021 році було розпочато роботу за такими проєктами:

- «**Читай, Україна!**» – проєкт спрямований на підтримку книги та читання, популяризацію знань про літературу та активацію процесу читання у користувачів різних вікових категорій;
- «**Життя в стилі ЕКО**» – просвітницький проєкт, спрямований на формування екологічної культури дітей та молоді;
- «**Write, read, meet**» – літературний проєкт Book-вектор, спрямований на підтримку читання та просування сучасної літератури;
- «**Бібліотечна 7-Я**» – просвітницький проєкт, спрямований на відродження традицій сімейного читання, організацію змістовного дозвілля та розвиток дитини;
- «**Рівні можливості**» – проєкт, у рамках якого була відкрита гендерна лабораторія «Змінюйся, щоб змінити світ».

У 2021 році реалізовано громадський проєкт №335 «**BIBLIO HUB для людей з вадами зору**» ЦРБ ім. П. Тичини Дніпровського району. У межах реалізації проєкту в 2021 році було проведено 27 презентацій, консультацій та навчань для 319 відвідувачів. На базі Інтернет-центру ЦРБ ім. П. Тичини продовжували свою роботу безкоштовні ІТ-курси для людей похилого віку «**Комп'ютер – це легко!**».

Протягом року бібліотеками Дніпровського району було організовано 52 вернісажі та виставки творчих робіт користувачів.

У бібліотеках ЦБС Оболонського району впродовж року діяли проєкти:

- «**Воїнам АТО. Приєднуйся до добрих справ**» – збір книг, плетіння сіток, проведення майстер класів тощо;
- «**Літературна онлайн-візитівка**» з циклу «Сучасні українські письменники» (ПБ ім. Анни Ахматової);
- Мистецький проєкт галерея «**Obolon-Art**», де виставляють роботи як маститі митці, так і новачки та учні художніх шкіл.

У ЦБС Печерського району почали діяти проєкти: «**Святкуймо з усім світом**» та «**Знаменні дати України**», які присвячені всеукраїнським, міжнародним та всесвітнім святам. В межах проєктів реалізовувався цілий комплекс заходів, присвячених національно-патріотичному вихованню.

Президент України оголосив 2021 рік – Роком математичної освіти в Україні. У ЦРБ ім. І. Франка вирішили поєднати цей напрямок з національно-патріотичним. Користувачам був запропонований проєкт «**Математика – королева наук**», мета якого – донесення знань про найвидатніших українських математиків, які внесли свій вагомий вклад у світову науку.

У відділі літератури іноземними мовами бібліотеки ім. М.Є. Салтикова-Щедрина започатковано літературно-мистецький проєкт «**Мова. Книга. Фільм**»: вивчення іноземних мов, переглядаючи екранізації відомих літературних творів.

Бібліотека «Світогляд» – участь у благодійному проєкті «Новорічна книга для захисника» спільно з Всеукраїнською молодіжною платформою «Молодіжні цінності».

Нові проєкти започатковано у ЦБС Подільського району: «**Шедеври світової літератури**» – літературний онлайн-проєкт ЦРБ імені Івана Франка,

«Письменник – бібліотека: жива книга» – спільний літературний проєкт «Кабінету молодого автора» Національної спілки письменників України та універсальної публічної бібліотеки № 11, який сприяв відкриттю нових імен на літературній мапі України. Всі 7 зустрічей відбувалися в форматі прямих етерів.

Задля популяризації української книги та промоції читання в молодіжному середовищі в ЦРБ ім. Івана Франка започатковано молодіжний проєкт **«Під вітрилами книжкових відкриттів»**.

Цікавий авторський проєкт, який здійснювався протягом року бібліотекою ім. О. Грибоєдова – **«Казкові частування**

з Катериною Кулик», в межах реалізації якого відбулося **36** онлайн-зустрічей з письменниками та презентацій книг.

Впродовж 2021 року у Центральній районній бібліотеці «Свічачо» успішно діяли проєкти: **«Бібліотека – територія доброти»**, **«Діалог європейських культур»**, **«Чуття єдиної родини»**, **«Казкотерапія: Що вміє Казка?»**, **«Biblio Prodlonka»**, **«Радість натхнення»**, проєкт **«Бібліокосмосдром»** (гурток авіа моделювання).

Продовжували реалізацію онлайн-проєктів: Аудіо-біб **«Звукові книги для родинного читання»**, **«Нотатки на полях картин»**, **«Поетичний всесвіт»**, **«Театр перед монітором»**, **«Письменницька лавка – онлайн-календар»**, **«Biblio-Classroom»**, в межах якого організоване проведення лекцій для дистанційного навчання; **«Четвер з Юлією Матту»** та **«Арт КУТОК»** автором яких є молода письменниця Юлія Семиряд (літ. псевдонім Юлія Матту).

Збирали аудиторію онлайн проєкти бібліотек району: **«Клуб любителів українського романсу»**, **«Англійська онлайн»** (бібліотека ім. О. Герцена). Впродовж року започатковано нові цікаві онлайн-проєкти для дітей **«Культурний карантин: що читати?»**, бібліотечне кафе **«Бібліогурман»**, Бук-салон **«У Яринки»**, арт-студія **«Майдан творчості»**.

Проєкт **«Простір нових ідей»**: бібліотека ім. Махтумкулі пропонує своїм користувачам запальну Зумбу – тренування, що поєднують у собі фітнес, корисне структурування часу та ознайомлення з латиноамериканською культурою.

У Солом'янській ЦБС у 2021 році започатковані проєкти:

- Інноваційний проєкт **«Книга оживає»** – костюмовані інсценізації літературних творів (14 творів);

- Музично-поетичний проєкт **«Руханка-читанка»** з Ігорем Якубовським – інтерактивна комунікація, об'єднання неформальної освіти та ігрових активностей;

- Відкритий творчий конкурс **«Новодавні казки»** (спільно з Педагогічним музеєм України та YouTube-проєктом RoomBoomBook);

- Проєкт **«Дитячі письменники – бібліотекарям»** щодо методик популяризації сучасної української літератури серед дітей та підлітків спільно

із засновницею проекту «VavaBooka. Простір української дитячої книги» Тетяною Стус;

• Бібліотечно-письменницький проєкт «Коли я був маленьким...».

Мета проєкту «Бібліотека. Партнери. Успіх», що реалізовували бібліотеки Шевченківського району, - розширення соціального партнерства бібліотек. За 2021 рік бібліотеки ЦБС співпрацювали з більш ніж 80-ти організаціями, 35 з яких – нові партнери.

• «А разом нам цікаво» – проєкт Шевченківської ЦБС з організації роботи клубів, гуртків, студій тощо в бібліотеках.

Ще один проєкт Шевченківської ЦБС – «Бібліотека поза простором і межами», мета якого допомогти бібліотеці вийти за межі фізичного простору. Це проведення вуличних акцій, флешмобів, бібліотечних десантів, бібліопікніків тощо.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК МІСТА. РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ.

За підсумками року у бібліотеках міста працює **1126** бібліотечних працівників.

Впродовж року бібліотекарями Солом'янської ЦБС пройдено навчання та отримано **166!** сертифікатів

З них працівників зі стажем роботи до 3-х років – майже 15%. Найвищий показник кількості персоналу зі стажем роботи до трьох років - 23% – у бібліотеках Солом'янського району, що є показником як оновлення, так і плінності кадрів. Найбільш сталий колектив у бібліотеках Печерського району, де фахівців зі стажем роботи до 3 років всього 4,5%.

Штат публічних бібліотек м. Києва всього складає **1458** працівників. З них **57%** з вищою освітою, **49,6%** працюють у бібліотеках **понад 10 років**

Бібліотеки, що мають у штаті найбільше досвідчених фахівців зі стажем роботи понад 20 років - ПБ ім. Лесі Українки та бібліотеки Шевченківського району.

Працівників з вищою бібліотечною освітою у відсотковому відношенні найбільше у ПБ ім. Лесі Українки – 58 %, найменше – 24% – у бібліотеках Дарницького району.

Працівники публічних бібліотек постійно навчалися, підвищували свою кваліфікацію на онлайн-курсах, вебінарах, професійних конференціях, організованих ВГО «Українська бібліотечна асоціація», бібліотеками національного та державного рівнів, міськими методичними центрами. Взяли участь у V Міжнародному форумі молодих бібліотекарів, організованому Українською бібліотечною організацією та в німецько-українському науково-практичному семінарі «Діяльність культурних інституцій».

Для поширення важливої інформації, цікавого інноваційного досвіду бібліотек підтримувався в актуальному стані блог «Методична служба публічних бібліотек Києва» (внесено 12 статей на актуальну тематику), щоденно оновлювалися публікації у групі Facebook «Бібліотекарі київських публічних».

Загальноміські заходи, організовані ПБ ім. Лесі Українки:

- конкурс «Супербібліотекар – 2021», який проводився серед фахівців публічних бібліотек міста Києва і був приурочений до Всеукраїнського дня бібліотек. У прямому включенні в ZOOM взяли участь члени журі, учасники конкурсу, директори та заступники ЦБС, бібліотекарі. Перше місце поділили дві учасниці від Подільського району. Матеріали про переможців конкурсу «Супербібліотекар – 2021» розміщено на сайті ПБ ім. Лесі Українки у розділі «Ресурси-Бібліотекаря-Конкурси»;

- тренінг по роботі у мережі Фейсбук;

- ZOOM - конференція «Підведення підсумків роботи публічних бібліотек м. Києва у 2020 р». за участі головного бібліотекаря науково-методичного відділу НБУ ім. Ярослава Мудрого Л.В. Лагути. Розглядалися питання звітності бібліотек міста в умовах пандемії COVID-19;

- підведення підсумків роботи публічних бібліотек м. Києва за 1 півріччя 2021 року (локація -Дарницька ЦБС, бібліотека ім. Руденка);

- участь у соціологічному дослідженні «Сервісні послуги бібліотеки: про що мріє користувач». За результатами дослідження було видано аналітичну довідку: <http://surl.li/bexvqj>;

- ZOOM – конференція «Особливості планування роботи публічних бібліотек м. Києва на 2022 рік» за участі головного бібліотекаря НМВ НБУ ім. Ярослава Мудрого С.М. Кравченко та директорки Публічної бібліотеки з філіями Бердичівської міської ТГ Тетяни Кушук, які виступили з важливими корисними порадами з планування на наступний рік та поділились гідним поваги та наслідування досвідом розвитку бібліотеки. <http://surl.li/bexwa>.

Впродовж року надавались консультації з різних проблем бібліотечної діяльності, організовувались виставки нових матеріалів про досягнення сучасної бібліотечної теорії і практики, проводились огляди матеріалів з фахових періодичних видань, що мають практичне значення для бібліотек – «В читацький формуляр бібліотекаря».

Працівники бібліотек знайомилися з переглядами нових фахових методичних матеріалів у НБУ ім. Ярослава Мудрого.

У рамках «Школи професійної майстерності» в 2021 році організовано тренінги та практикуми в партнерстві з волонтерами, які сприяли підвищенню кваліфікації працівників ЦБС:

- дводенна стратегічна сесія «Розвиток та партнерство»;

- «Публічні виступи»;

- «Партнерство та співпраця»;

- «Вміння спілкуватися. Клієнтський сервіс».

Також в рамках «Школи професійної майстерності» відбулись практикуми:

- «Віртуальне довідково-бібліографічне обслуговування»;

- «Створення та використання QR-кодів»;

- «Бібліографічний опис електронних ресурсів»;

- «Заходи у форматі вебінару».

Підвищення кваліфікації бібліотечних працівників здійснювалося також за допомогою:

Модульного навчання працівників

- «Інформаційні ресурси в системі електронної комунікації»

- «Сучасні технології залучення до читання»
- «Віконний простір в рекламі бібліотек»
- «Бібліотека для дітей: нове бачення, нові орієнтири»
- «Працюємо онлайн: прості кроки до переформатування професійної роботи»
- *Усних консультацій*
- «Інформаційні ресурси в системі електронної комунікації»
- «Сучасні технології залучення до читання»
- «Бібліотека і дозвілля дітей»
- «Робота бібліотек з питань екологічної освіти населення»
- «Стендова презентація як одна з форм бібліотечної реклами»
- *Годин професійних порад*
- «Читаємо в мережі: використання Facebook для реклами бібліотеки»
- «Працюємо онлайн: прості кроки до переформатування професійної роботи».

БІБЛІОТЕЧНИЙ МАРКЕТИНГ ДЛЯ РОЗВИТКУ

Бібліотеки, які використовують маркетинговий підхід у своїй діяльності, підвищують загальну роль бібліотечної справи не лише у районі, місті, але й у державі.

Джерела позабюджетного фінансування бібліотек міста умовно можна поділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх джерел фінансування відносять кошти, які залучаються з боку благодійних організацій, спонсорської допомоги тощо. До внутрішніх джерел фінансування відносять кошти, що залучаються для поповнення бюджету за рахунок власних можливостей бібліотек, в тому числі завдяки платним послугам, які надаються бібліотеками.

67% нових надходжень до фондів бібліотек для дорослих у звітному році – результат фандрайзингової діяльності бібліотек. У підсумку року – найкращий результат фандрайзингової діяльності у бібліотек Оболонського, Солом'янського та Шевченківського районів.

За даними форм 6-НК державної статистичної звітності, найбільше коштів від надання платних послуг отримали бібліотеки Дніпровського та Солом'янського районів і ЦБ ім. Т.Г. Шевченка для дітей. Не практикували надання додаткових сервісних послуг бібліотеки Голосіївського, Оболонського, та Шевченківського районів.

Будь який розвиток можливий лише в тому випадку, коли є рух вперед. Досвід непростого, але яскравого на бібліотечні події і багатого на досягнення 2021 року підтверджує мудрість думки, висловленої Св. Франциском Асизським: *«Почніть робити те, що потрібно. Потім робіть те, що можливо. І ви раптом виявите, що робите неможливе».*

Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих

Бібліотеки працюють: кияни можуть отримати книги додому : під час локдауну приміщення бібліотек зачинені. Втім, користувачі столичних книгозбірень мають змогу замовити книги і взяти їх почитати додому : [про видачу книжок читачам в умовах карантину Публічною бібліотекою імені Лесі Українки для дорослих м. Києва] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ [сайт]. – Режим доступу: <https://bit.ly/3I9YeFY>. – Дата публікації : 13.01.2021.

Безпечно та цікаво: столичні бібліотеки проводять зустрічі та презентації онлайн : [про онлайн-заходи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки для дорослих м. Києва] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ [сайт]. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/49385/>. Дата публікації : 09.02.2021. – Назва з екрану. – Дата перегляду : 09.02.2021.

Як святкують ювілей поетеси в київській бібліотеці імені Лесі Українки : до 150-річчя від дня народження Лесі Українки. Публічна бібліотека імені Лесі Українки проводить парад цитат, підготувала бібліографічний довідник, презентує творчий доробок в мережі Інтернет, відкрила тематичні виставки та організовує ювілейний літературно-мистецький вечір [Електронний ресурс] // Вечірній Київ [сайт]. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/49380/>. – Дата публікації : 09.02.2021. – Назва з екрану. – Дата перегляду : 09.02.2021.

Безпечно та цікаво : столичні бібліотеки проводять зустрічі онлайн : [про онлайн-заходи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки для дорослих м. Києва] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Режим доступу: <https://bit.ly/3A9O05G>. – Дата публікації : 16.02.2021.

На 150-річчя Лесі Українки киян запрошують на церковну відправу і панахиду : [25 лютого 2021 року, на столичному Байковому цвинтарі відбудуться заходи на пошану видатної поетеси Лесі Українки, організатором яких виступає Публічна бібліотека ім. Лесі Українки міста Києва] [Електронний ресурс] // ESPRESO.TV. – Режим доступу: <https://bit.ly/3fxRZ2u>. – Дата публікації : 21.02.2021.

«Я в серці маю те, що не вмирає» : гуманітарії провели конференцію, присвячену 150-річчю від дня народження Лесі Українки : [завідувач відділу літератури з питань мистецтв Публічної бібліотеки імені Лесі Українки Леонід Криворучко виступив з доповіддю «Презентація бібліографічного покажчика «Леся Українка на театральній сцені»] [Електронний ресурс] // Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Режим доступу: <https://bit.ly/3532Hw3>. – Дата публікації : 26.02.2021.

Ковальчук Людмила Іванівна : [про директора Публічної бібліотеки імені Лесі Українки для дорослих м. Києва у 1964-2016 рр.] [Електронний ресурс] / Олена Трубайчук // Українська бібліотечна енциклопедія. – Режим доступу : <https://bit.ly/3qE2kQR>. – Дата публікації : 15.03.2021.

Косова, О. Столична бібліотека працює, дотримуючись карантинних обмежень : (про видачу книжок Публічною бібліотекою імені Лесі Українки під час локдауну) [Електронний ресурс] / Ольга Косова // –Вечірній Київ. – Режим

доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/51417/>. – Дата публікації : 07.04.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 07.04.2021.

Як працювали заклади культури в локдаун : [про формат роботи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки у період локдауну 20 березня – 30 квітня 2021 року. Коментар директорки Ольги Романюк] [Електронний ресурс] // YouTube.com. – Режим доступу: <https://bit.ly/3FDLLZA>. – Дата публікації : 04.05.2021.

Проект “Польська поліція”: Публічній бібліотеці імені Лесі Українки передали 40 книжок польських авторів [Електронний ресурс]// Український репортер. – Режим доступу: <https://bit.ly/3FLcFPq>. – Дата публікації : 17.05.2021.

Бібліотека на Волонтерів, книга Володимира Василенка "Нікотину вірус видалити" : [про онлайн-презентацію книги у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки м. Києва] [Електронний ресурс] // YouTube.com. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=H8Gmb9MtR18>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 28.05.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 28.05.2021.

Стрельченко, Л. Підсумки: Поетична зима Миколи Сома : [у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки для дорослих м. Києва відбулося народження переможців щорічного конкурсу «Поетична зима Миколи Сома 2020-2021»] [Електронний ресурс] / Лідія Стрельченко // Літературний форум. – Режим доступу : <https://bit.ly/3GIMJoS>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 05.03.2021.

Карп'юк, В. У якій бібліотеці живе капітан Підштанько. Навіщо існують бібліотеки : [про діяльність Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Карп'юк Василь // ЕСПРЕСО. – Режим доступу : <https://espreso.tv/u-yakiy-bibliotetsi-zhive-kapitan-pidshtanko>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 08.06.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 08.06.2021.

Стартував проєкт «ВИДИМА БІБЛІОТЕКА»! : [про співпрацю Публічної бібліотеки імені Лесі Українки для дорослих міста Києва та Державної кримінально-виконавчої служби України в установах Центрального регіону] [Електронний ресурс] // Державна кримінально-виконавча служба України. – Режим доступу : <https://kvs.gov.ua/new/note/9169/>. – Дата публікації: 13.06.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 13.06.2021.

Подяка від Публічної бібліотеки імені Лесі Українки : [про подяку від керівництва та колективу Публічної бібліотеки імені Лесі Українки для дорослих м. Києва за книжкові подарунки студентці Інституту права Аліні Максаковій] [Електронний ресурс] / Пресцентр // Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Режим доступу : <https://bit.ly/3IhbFUA>. – Дата публікації : 23.06.2021.

Катаєва, М. У столиці презентували унікальні книги, видані за підтримки міста : [у приміщенні Публічної бібліотеки імені Лесі Українки представили видання, присвячені театральному мистецтву, та збірку поезій Анатолія Матвійчука «Скарби». Книги надрукували за підтримки Київської міської державної адміністрації] [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – Режим доступу: <https://bit.ly/3Ko9tfS>. – Дата публікації : 01.07.2021.

Київські бібліотеки отримали понад 5 тисяч нових книжок : [у відділі літератури з питань мистецтв Публічної бібліотеки імені Лесі Українки відбулася презентація видань, присвячених театральному мистецтву та збірки поезії Анатолія Матвійчука «Скарби». Книги надруковано за підтримки Київської міської державної адміністрації] [Електронний ресурс] // КИІВ.MEDIA. – Режим доступу: <https://bit.ly/3qBYqrx>. – Дата публікації : 01.07.2021.

Унікальні книги про театр від київських авторів : [у приміщенні Публічної бібліотеки імені Лесі Українки відбулася презентація видань, присвячених театральному мистецтву та збірки поезії Анатолія Матвійчука «Скарби». Книги надруковано за підтримки Київської міської державної адміністрації] [Електронний ресурс] // День. – Режим доступу : <https://bit.ly/32848bg>. – Дата публікації : 02.07.2021.

Столична бібліотека безплатно оцифрує і реставрує фотографії з київськими вулицями : [Публічна бібліотека імені Лесі Українки надає послугу оцифровки та реставрації старих фотографій, якщо вони зроблені на фоні київських вулиць, у фотосалонах відомих фотографів Києва, за умови згоди на розміщення в цифровій бібліотеці] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/54213/>. – Дата публікації : 02.07.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 02.07.2021.

Літо в бібліотеці : 2021 (частина 2) : [про роботу Пункту складання іспитів на визначення рівня володіння державною мовою, діяльність та оцифрування та реставрації старих, позовклих або пошкоджених фото у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] // Публічна бібліотека об'єднаної територіальної громади. – Режим доступу : <https://bit.ly/3IeFWn1>. – Дата публікації : 29.07.2021.

Катаєва, М. До ювілею Богдана Ступки у Києві відкриють горельєф та виставку : [про презентацію виставки матеріалів Публічною бібліотекою імені Лесі Українки, присвячених життю і творчості Богдана Ступки на книжковому артфестивалі Kyiv BAF] [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/55883/>. – Дата публікації : 26.08.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 26.08.2021.

Самохвалова, Л. Оріся Демська : «Запровадження іспиту – це надзвичайна історія про свідомість українців» : [про роботу Пункту складання іспитів на визначення рівня володіння державною мовою у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Лана Самохвалова // Урядовий кур'єр. – Режим доступу: <https://bit.ly/33mpmmF>. – Дата публікації : 12.08.2021.

Що читають кияни. Репортаж з бібліотеки 21 вересня 2021 року : [про роботу відділу абонементів Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] // YouTube.com. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=M-qgg7MxKeI>. – Дата публікації : 26.09.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 26.09.2021.

Катаєва, М. У Києві презентують збірку з творами бібліотекарів : 30 вересня до Всеукраїнського дня бібліотек у музеї «Становлення української

нації» пройде презентація збірки поетичних творів та есеїв «Квиток на Гелікон». Авторів об'єднує дотичність до бібліотечної діяльності : [про презентацію книги, виданої за ініціативи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – Режим доступу: <https://bit.ly/3AhiZNh>. – Дата публікації : 29.09.2021.

Асадчева, Т. У столиці презентували збірку «Квиток на Гелікон» : [про презентацію книги, виданої за ініціативи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечірній Київ. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/56954/>. – Дата публікації : 30.09.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 30.09.2021.

Департамент суспільних комунікацій презентував збірку до Всеукраїнського дня бібліотек : [про презентацію книги, виданої за ініціативи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] // Департамент суспільних комунікацій КМДА. – Режим доступу : <https://dsk.kyivcity.gov.ua/news/4638.html>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 01.10.2021.

У столиці презентували збірку «Квиток на Гелікон» : [про презентацію книги, виданої за ініціативи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] // Режим доступу : <https://vechirniy.kyiv.ua/news/56954/>. – Дата публікації : 30.09.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 30.09.2021.

«Сьогодні - Всеукраїнський день бібліотек» : [про презентацію збірки «Квиток на Гелікон», виданої за ініціативи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Департамент суспільних комунікацій КМДА // Facebook. Департамент суспільних комунікацій КМДА. – Режим доступу: <https://luki.kyiv.ua/novyny/prezentatsiya-zbirky-kvytok-na-helikon/>. – Дата публікації : 30.09.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 30.09.2021.

В ДЕНЬ БИБЛІОТЕКАРЯ презентован збірник літературного творчства киевських бібліотекарей "КВИТОК НА ГЕЛІКОН": [про презентацію книги, виданої за ініціативи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Иван Степурин // Facebook. Иван Степурин. – Режим доступу: https://www.facebook.com/stepurin.ivan_/posts/2051367341695702. – Дата публікації : 30.09.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 30.09.2021.

Корнійчук, В. Новинки Kyiv Book Art Fest : [про презентацію на книжковому фестивалі «Лєся Українка на театральній сцені. 1899-2020. Бібліографічний довідник», який упорядкувала мистецтвознавиця, працівниця Публічної бібліотеки імені Лесі Українки Вікторія Шкарабан] / Володимир Корнійчук // Літературна Україна. – 2021. – № 22. – С. 11 : фото.

У Києві презентували книгу про історію ісламської цивілізації в Україні : [про презентацію книги одеського історика Олександра Степанченка «Історія ісламської цивілізації в Україні» в Публічній бібліотеці імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] // Релігійно-інформаційна служба України. – Режим доступу: <https://bit.ly/3KjViIT>. – Дата публікації : 28.10.2021.

Юлія Матту: українська книга гідна міжнародного ринку та читача-іноземця Україні : [в Публічній бібліотеці імені Лесі Українки відбулась

презентація книжки Юлії Матту «Bahalia». Це перша книжка, яку авторка видала англійською мовою] [Електронний ресурс] // Українське Слово. – Режим доступу : <https://bit.ly/3GFakXf>. – Дата публікації : 04.11.2021.

Корнійчук, В. Незмірені глибини драми: сценічні 122 роки творів Лесі Українки: [про презентацію на книжковому фестивалі Kyiv Book Art Fest новинки від видавництва «Мистецтво»: «Леся Українка на театральній сцені. 1899-2020. Бібліографічний довідник», який упорядкувала мистецтвознавиця, працівниця Публічної бібліотеки імені Лесі Українки Вікторія Шкарабан] [Електронний ресурс] / Володимир Корнійчук // Україна молода. – Режим доступу : <https://umoloda.kyiv.ua/number/3790/164/162800/>. – Дата публікації : 14.12.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.12.2021.

Катаєва, М. Розпочався тиждень читання : як знайти потрібні книги у столичних бібліотеках : [про діяльність та Електронний каталог Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/59357/>. – Дата публікації : 14.12.2021. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.12.2021.

"Знайди свою книжку" : які в Україні проходить Національний тиждень читання? :[про діяльність та Електронний каталог Публічної бібліотеки імені Лесі Українки розповіла директорка бібліотеки Ольга Романюк] [Електронний ресурс] / Мар'яна Бойко // UA: Українське радіо. – Режим доступу: <https://bit.ly/3GRmso4>. – Дата публікації : 16.12.2021.

ЦБС Голосіївського району

На хвилях радіо, телебачення та у мережі Інтернет

Фотовиставки «Donbas. Лінія фронту» у бібліотеці ім. М.В. Гоголя [Електронний ресурс] // Телеканал Kyiv Life. – 2021.– 18 жовт. – Режим доступу: <https://bit.ly/3At0Dcm>.

Робота бібліотеки ім. М. В. Гоголя // Телеканал Kyiv Life.– 2021.– 8 лип.

Телеканал Kyiv Life в гостях бібліотеки ім. М. В. Гоголя // Телеканал Kyiv Life.– 2021.– 12 лип.

Співпраця української діаспори з бібліотекою ім. М. В. Гоголя. Проект «Батьківська хата» [Електронний ресурс] // Максим Яковчук. Телеканал «Вколоті фотографією». – 2021.– 12 червня. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/watch/?v=455053389257231>.

Робота бібліотеки ім. М. В. Гоголя // Телеканал «Київ».– 2021.– 16 лютого.

Палій, М. «Руками мами». Традиційне рукоділля через книгу та бібліотеку: (Бібліотека ім. В.А Симоненка) / М. Палій // UA: Перший.– 2021.– 28 липня.

Батрак, В. Рушник Сковороди / В. Батрак // Вісник Переяславщини.– 2021.– №21 (трав.).– С. 1,8.

ЦБС Дарницького району

Вікно у творчість Валентини Давиденко : [виставка в Мистецькій галереї бібліотеки імені Миколи Руденка (м. Київ)][Електронний ресурс][сайт] / Я-UA :

культура. – I-UA.tv : телеканал культура. – Режим доступу :<https://i-ua.tv/culture/27929-vikno-u-tvorchist-valentyu-davydenko>. – Дата перегляду: 13.09.2021.

Катаєва, М. У парку «Партизанська слава» запрацювала бібліотечна альтанка з розвагами для дітей: у парку Дарницького району розмістилась основна локація проєкту «Бібліотека просто неба» – «Book-альтанка» [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – 2021. – 17 червня. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/53829/>.

Катаєва, М. У Дарницькому районі відкривають нові молодіжні простори : два простори молодіжного центру «YouthFull» запрацюють у приміщеннях сучасних бібліотек Дарницького району [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – 2021. – 14 вересня. – Режим доступу : <https://vechirniy.kyiv.ua/news/56459/>

Вікно у творчість Валентини Давиденко // Слово Просвіти. – 2021. – № 38 (23 вересня). – С. 14.

ЦБС Деснянського району

У мережі Інтернет

Виставка "Kyiv Review" видатного італійського фото художника Enzo Dell'Acqua [Електронний ресурс] : [Муніципальна галерея мистецтв ЦРБ ім. П.А. Загребельного Деснянського району, 27.05. – 17.06.2021] // Ukrvideotravel. – Відео. – Режим доступу: <https://bit.ly/3IGRcZx>. Дата звернення: 28.05.2021.

Відкриття виставки «Сила козацька в наших душах» [Електронний ресурс] / Ukrvideotravel. – Відео. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=XcQrDIIIx0>. Дата звернення: 20.09.2021.

Комісаров, Сергій. Виставка "Kyiv Review" видатного італійського фото художника Enzo Dell'Acqua [Електронний ресурс] : [у Першій муніципальній галереї Києва (вул. Драйзера, 6) 27 травня 2021 року відбулося відкриття мультимедійної виставки “Kyiv Review ”] // УКРПРЕС-ІНФО. – Електрон. текст. – Режим доступу: <https://bit.ly/3rNuPLo>. Дата звернення: 28.05.2021.

Комісаров, Сергій. Виставка «Розгойдані дзвони пам'яті» Народного художника України Валерія Франчука [Електронний ресурс] : [25 листопада у Муніципальній Галереї мистецтв на Троєщині (вул. Теодора Драйзера, 6) відбулося відкриття чергової персональної виставки-презентації цифрової колекції циклу творів Народного художника України Валерія Франчука «Розгойдані дзвони пам'яті» – інтернет-архіву епохи Голодомору] // УкрПрес-Інфо. – Режим доступу: <https://bit.ly/3G3Vlgu>, Дата звернення: 26.11.2021.

Комісаров, Сергій. Виставка художника Данила Ноздрі «Паросток» [Електронний ресурс] : [25 листопада у Муніципальній Галереї мистецтв на Троєщині (вул. Теодора Драйзера, 6) відбулося відкриття виставки юного живописця, який поділив спільні виставкові площі Галереї мистецтв із самим Маестро Валерієм Франчуком!] // УкрПрес-Інфо. – Режим доступу: <https://bit.ly/3qY2R00>. Дата звернення: 27.11.2021.

Комісаров, Сергій. Відкриття виставки «Сила козацька в наших душах» [Електронний ресурс] : [у Першій муніципальній галереї Києва (вул. Драйзера, 6) 19 серпня 2021 року відбулося відкриття виставки до Дня Незалежності України] // УкрПрес-Інфо. – Режим доступу: <https://bit.ly/3AD3tLR> . Дата звернення: 20.08.2021.

Максимець, Світлана. Не тільки книжки: чого кияни чекають від бібліотек [Електронний ресурс] : [бібліотека № 115 для дітей, Троєщина] // weekend.today. – Режим доступу: <https://bit.ly/3rL5uBL>. Дата звернення: 30.09.2021.

Овчаренко, Едуард. Повірити у себе [Електронний ресурс] : у Муніципальній галереї мистецтв ЦРБ ім. П. А. Загребельного Деснянського району Києва відкрили виставку «Мистецтво без обмежень», що стала творчим звітом учасників однойменного міжнародного художнього симпозиуму-пленеру, що відбувся в Умані // I-UA.TV. – Режим доступу: <https://bit.ly/3nTxySo> . Дата звернення: 25.02.2021.

Овчаренко, Едуард. Повірити в себе [Електронний ресурс] : у Муніципальній галереї мистецтв Деснянського району Києва відкрили виставку «Мистецтво без обмежень», яка стала творчим звітом учасників однойменного міжнародного художнього симпозиуму-пленеру, що відбувся в Умані (Черкаська область) // Слово просвіти. – Режим доступу: <http://slovoprosvity.org/2021/05/10/poviryty-v-sebe/> . Дата звернення: 10.05.2021.

Овчаренко, Едуард. У Києві знайдеш всю Україну [Електронний ресурс] : [у Муніципальній галереї мистецтв ЦРБ ім. П. А. Загребельного Деснянського району столиці (вул. Драйзера, 6) відкрили мультимедійну виставку італійського фотохудожника Енцо Делл'Акква «Kyiv review»] // I-UA.TV. – Режим доступу: <https://i-ua.tv/culture/27743-u-kyievi-znaidesh-vsju-ukrainu>. Дата звернення: 04.06.2021.

ЦБС Дніпровського району

Житнякова О. Бібліотерапія: твоя книга щастя / О.Житнякова // Ветеран столиці. – 2021. – грудень. – С.3

Катаєва, Марія. Бібліотека і суд: київські заклади отримали нагороди за доступність : [ЦРБ ім. П. Тичини] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Київ, 2021. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/47202/> – Дата публікації : 07.12.2020. – Дата перегляду: 29.09.2021.

Катаєва, Марія. Книги та відпочинок: сім сучасних бібліотек столиці : [ЦРБ ім. П. Тичини] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Київ, 2014-2021. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/56939/> – Дата публікації: 30.09.2021. – Дата перегляду: 06.10.2021.

Катаєва, Марія. Столичні бібліотеки проводять цікаві зустрічі онлайн [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Текст. та граф. дані. – Київ, 2014-2021. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/51584/>. – Дата публікації: 12.04.2021. – Дата перегляду: 01.06.2021.

Катаєва, Марія. У Дніпровському районі осучаснили дитячу бібліотеку: [Бібліотека №118 для дітей] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Київ, 2014-2021. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/57073/>. – Дата публікації: 05.10.2021. – Дата перегляду: 06.10.2021.

Катаєва, Марія. У Києві презентували книгу про історію Дніпровського району [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Текст. та графіч. дані. – Київ, 2021. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/47691/>. – Дата публікації: 21.12.2020. – Дата перегляду: 07.04.2020.

Катаєва, Марія. У київській бібліотеці набирають дітей в безкоштовну театральну студію [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Київ, 2014-2021. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/51917/>. – Дата публікації: 22.04.2021. – Дата перегляду: 01.06.2021.

Косова, Ольга. Бібліотека у Дніпровському районі отримала комп'ютерну техніку та нові книжки: [Бібліотека ім. В. Сосюри] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – Текст. та граф. дані. – Київ, 2014-2021. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/53289/>. – Дата публікації : 31.05.2021. – Дата перегляду: 01.06.2021.

ЦБС Печерського району

У мережі інтернет

Телешоу «Утро ДОМа» [Електронний ресурс]:[ГО – сучасна інтелектуальна гра] / ЦБС Печерського району; ЦРБ ім. М.Є. Салтикова-Щедрина. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/ЦРБ-ім-М-Є-Салтикова-Щедрина-109384731249212>.

Громадська ініціатива Печерська [Електронний ресурс]: [інтерв'ю з депутатом Київради від ЕС Сергієм Тараном про надання допомоги бібліотекам Печерської ЦБС] // Громадська ініціатива Печерська:[сайт]:Інтернет. – К.: 2021. – 24 грудня. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/watch/?v=1309140449564329>.

ЦБС Подільського району

Баканов, В. В. Дубовецкий (слева) на засіданні краєведческого клубу «Кияни», 2018 [Образотворчий матеріал]: фото / Виталий Баканов // Киев тех лет : книга воспоминаний / Виталий Баканов. – Киев, 2021. – С. 67.

Єфремова, В. Лицарю честі і добра присвячується : у центральній районній бібліотеці ім. Івана Франка за участю Національної спілки художників України та представників Сумського земляцтва відкрита виставка живопису, присвячена двом вагомим датам: тридцятиріччю Незалежності України та 100-річчю від дня народження письменника й громадського діяча Леоніда Полтави / Валентина Єфремова // Гетьман : вітчизняне громадсько-політичне, науково-популярне видання. – 2021. – № 88. – С. 25 : фото.

Ходацька, О. Жінка у громадянському суспільстві : [про нагороду «Жінка року-2021» Міжнародної ГО «Федерація жінок за мир у всьому світі» українок, що досягли успіху у різних сферах життя. Завідувачка бібліотеки Дружби народів ЦБС Подільського району Ірина Соколова отримала нагороду у номінації «Жінка – працівниця культурної сфери». На фото зліва направо: Людмила Грабовенко – член Наглядової ради ГО «Федерація жінок за мир у всьому світі»; Тетяна Коцеба – Голова правління; Ірина Соколова – завідувачка бібліотеки Дружби народів м. Києва] / Ольга Ходацька // Освіта і суспільство. – 2021. – червень (№ 6). – С. 5 : фото.

Жамбыл Жырлары Киевте Окылды [Електронний ресурс] : [ювілейний захід «З піснею ніс нам мир» відбувся в бібліотеці ім. Джембула з нагоди 175-річчя від дня народження письменника] // ХАБАР 24. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/621264758286785/posts/1141946826218573/> (23. 06. 2021). – Назва з екрану.

Кальміус 2021. Як все було : Сашко Дерманський, Катерина Кулик, «Очеретяний кіт» [Електронний ресурс] : [про участь бібліотекарки бібліотеки ім. О. Грибоєдова Катерини Кулик у літературно-мистецькому фестивалі «Кальміус»] // Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=oWkZHtzkttc> (23. 06. 2021). – Назва з екрану.

Коли ви востаннє були в бібліотеці? : ой, не пригадую, нещодавно. А дарма, погляньте на Biblioteka Nekrasova Kiev, що на Подолі [Електронний ресурс] : [про бібліотеки ім. Віктора Некрасова та ім. Валі Котика для дітей] // Подільський ШУК : 13. 09. 2021]. – Режим доступу : <https://bit.ly/3KvCnLe> (11. 01. 2022).

Не лише у художніх творах, а й в бібліотечних архівах знайдеться чимало історій про Поділ [Електронний ресурс] : бібліотека імені Івана Франка. Київ. Поділ – центр. б-ка Поділ. р-ну // Подільський ШУК : 15. 10. 2021. – Режим доступу : <https://www.facebook.com> (11. 01. 2022). – Назва з екрану.

«СВІТлими фарбами» : виставка художниці Світлани Леонтєвої відкрилася в Києві 23 травня / 2021 [Електронний ресурс] / Телеканал «Дом» // YouTube. – Режим доступу : <https://bit.ly/3qJwrGC>. (23. 06. 2021).

Йога для бібліотекарок : [бібліотекарка Юлія Шевченко взяла участь у «Корисній програмі». Зйомка відбувалася в універсальній публічній бібліотеці № 11 Подільського району та у студії телеканалу «Інтер»] [Електронний ресурс] / Телеканал «Інтер». Корисна програма. – Вип. 32 (19. 11. 2021) // YouTube. – Режим доступу : <https://youtu.be/fwdq8bRKTiA> . – Назва з екрану.

ЦБС Солом'янського району

На хвилях радіо та телебачення

Іванна Щербина про те, як трансформувалася робота дитячих бібліотек у нинішні непередбачувані часи, про дивовижні проекти, мистецькі й літературні конкурси та дистанційні зустрічі з «живими письменниками» в програмі Лесі Ворониної «Книжковий лабіринт» : прямий ефір від 23 травня 2021 р. [Електронний ресурс] / ведуча Леся Воронина // Радіо Культура : радіостанція. – Ел. звукові дані. – Режим доступу : <https://bit.ly/33VfdgB>.

В мережі Інтернет

Віталій Кличко вручив державні нагороди та відзнаки міського голови (+фото) [Електронний ресурс] / Київська міська рада // Офіційний портал Києва : сайт. – Електронний текст. – Режим доступу : <https://bit.ly/3Igt8MW> (дата звернення: 24.06.2021).

Зустрічі онлайн проводять столичні бібліотеки [Електронний ресурс] // Вечірній Київ : інтернет-видання. Електронні текстові дані. – Режим доступу : <https://bit.ly/3nHF1Uo>. – Дата перегляду : 02.06.2021.

Катаєва, М. Столичні бібліотеки проводять цікаві зустрічі онлайн [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ : інтернет-видання. Електронні текстові дані. – Режим доступу : <https://vechirniy.kyiv.ua/news/52404/>, вільний. – Назва з екрану. – Дата перегляду : 05.05.2021.

ЦБС Шевченківського району

Про літературно-мистецький флешмоб Централізованої бібліотечної системи на честь Всеукраїнського дня бібліотек 30 вересня [Електронний ресурс] // Офіційний портал Києва : [сайт] / Київська міська рада Київська міська державна адміністрація. – Текст. і граф. дані. – Київ, 2021. – 30 верес. – Режим доступу: <https://bit.ly/3gDYIIQ>.

У Києві пройде флешмоб на честь Всеукраїнського дня бібліотек [Електронний ресурс] // Київ. Media : [сайт]. – Текст. і граф. дані. – Київ, 2021. – 28 верес. – Режим доступу: <https://bit.ly/3rGYw1J>.

Столичні бібліотекарі привітають киян поетичним флешмобом [Електронний ресурс] [Електронний ресурс] // Вечірній Київ : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2021. – 28 верес. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/56899/>, (дата звернення 10.01.2022). – Назва з екрану.

Бібліотека імені М. Костомарова [Електронний ресурс] // Київ Цифровий : веб-сайт. Електрон. дані. – Режим доступу : <https://guide.kyivcity.gov.ua/places/biblioteka-imeni-m-kostomarova>. – Назва з екрану.

Капітальний ремонт інженерних мереж (модернізація) модульного індивідуального теплового пункту) бібліотеки ім. М. Костомарова по вул. Данила Щербаківського, буд. 51– В, Шевченківського району м. Києва [Електронний ресурс] // prozorro. веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-08-10-003896-a>.

Київський молодіжний центр відкрив четвертий простір партнерської мережі «YouthFull» в Києві [Електронний ресурс] // Київська міська рада : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://bit.ly/3JlAP5e>.

Супрун М. В Києві відкрився ще один простір для молоді YouthFull [Електронний ресурс] // ВІС KYIV новини веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://bit.ly/35ZzDG5>

На Нивках презентували новий простір для молоді [Електронний ресурс] // Вечірній Київ веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/55915/>.

Samoilow J. Paczki ob Bialogo Orla u Mickiewicza / Бібліотека ім. А. Міцкевича // Dziennik Kijowski. – 2021 – №4 – с.1–5.

KOS «...Ні! Я жива, я буду вічно жити, Я в серці маю те, що не вмирає...» /Бібліотека ім. А. Міцкевича: вечір польської спільноти, присвячений Л. Українці – 150-річчю від дня народження//Dziennik Kijowski – 2021 – №5 – с. 1-4.

Moralsc pani Dulskiej Gabrieli Zapolskiej-Lektura jubileu szowej, dziesiatej od slonu Narodowego Czytania / Бібліотека ім. А. Міцкевича – Товариство "Білого Орла"// Dziennik Kijowski – 2021 – №17 – с.7.

Samoilow J. Co z nas robi Polakow? "Swiety Andrej wrozy szszescie i szybkie zamescie / Бібліотека ім. А. Міцкевича // Dziennik Kijowski – 2021 – №21 – с.11.

Samoilow J. Bialy Orzel wspiera polskie tradycie / Бібліотека ім. А. Міцкевича // Dziennik Kijowski – 2021 – №24 – с.6.

Цифровая грамотность подопечных – один из приоритетов сегодняшнего дня // Эйникайт. – 2021. – № 12 (404). – С. 3.

Укладач: І.М. Іванова

Редагування: О.М. Трубайчук

Відповідальна за випуск: О.І. Романюк